Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter: Aarestrup, Emil

Titel: Emil Aarestrups samlede skrifter

Citation: Aarestrup, Emil: ”Emil Aarestrups samlede skrifter”, i Aarestrup, Emil: *Emil Aarestrups samlede skrifter*, udg. af Hans Brix ; Palle Raunkjær , C. A. Reitzel, 1976, s.V. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-aare01val-shoot-idm140382757567616.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Emil Aarestrups samlede skrifter

FORORD

Nærværende Udgave omfatter Emil Aarestrups samlede efterladte Forfatterskab: trykte og utrykte Digte, Prosafragmenter, Udkast, Varianter, Ordfortegnelser og Oversættelser, samt en Bibliografi.

Om Ordningen indenfor de enkelte Bind bemærkes: i Samlinger af Digte anvendes den Rækkefølge, hvori Aare- strup har anbragt Digtene. Dette gælder i Bind I fire haandskrevne Smaasarnlinger fra 1817, 1818 og 1820, samt i Bind II "*Digte*", *1838.* løvrigt følges den kronologiske Orden, for saa vidt Manuskript og Tryk bærer Datering, eller Tilblivelsen ad anden Vej kan fastslaas. Herved bemærkes for Manuskripternes Vedkommende, at Dateringen som Regel ikke gælder den i Udgaven meddelte Form, men Digtets ældste Form, medens det altid er den sidste af Digteren tilvejebragte Tekstform, der meddeles. Om de i Manuskripterne foreliggende ældre Tekstformer giver Noterne Oplysning. Udaterede Digte, hvis Tilblivelse i Forhold til daterede Digte kan bestemmes, anbringes ifølge denne Bestemmelse henholdsvis før eller efter de Digte, ved hvis Hjælp Tiden for deres Tilblivelse fastsættes. Digte, hvis Tilblivelsestid er ubestemmelig, trykkes ved Slutningen af den Periode, hvortil de efter ydre og indre VI Kriterier henføres. Hvis Overskrift mangler i Manuskriptet, trykkes første Linie oden Sluttegn som Overskrift.

I Noterne gøres Rede for alle af Aarestrup *i* Manuskripterne foretagne Rettelser og Forandringer, samt for de paa Manuskriptbladene foretagne Notater. Af de tidligere Udgivere af Aarestrups Digte er der to Gange foretaget en delvis Numerering af Manuskripterne, endvidere er der foretaget Rettelser i Teksten, samt Ændringer i Ortografien og Tegnsætningen; ligeledes er der tilføjet Overskrifter; dette gælder navnlig om de Manuskripter, som af Lie- benberg er benyttet til Trykforlæg. Til disse Rettelser tages intet Hensyn. Endvidere findes der paa en stor Mængde Manuskripter Mærker, som hidrører fra en ret fuldstændig Klassificering, udtrykt ved Hjælp af Bogstaver og Cifre, - et ved fremmed Haand foretaget Forsøg paa en systematisk Ordning; disse Mærker meddeles, idet man derved opnaar en fast Betegnelse for de paagældende Manuskripter.

Ved Redegørelsen for Rettelserne benyttes dels en tilbageførende, dels en fremadskridende Metode. Ved den tilbageførende Metode, der anvendes ved de Digte, hvor der kun er faa Rettelser, gaas ud fra Tekstens Form, der ved Tegnet < betegnes som rettet fra den forudgaaende Læsemaade, o. s. v. indtil Grundformen fremkommer. Ved den fremadskridende Metode, der anvendes, hvor der er mange eller indviklede Rettelser, meddeles hele Digtets eller enkelte Partiers Grundform, hvorpaa der gaas ud fra denne Form, der ved Tegnet > betegnes som rettet til den efterfølgende Læsemaade, o. s. v. indtil Tekstens Form fremkommer, eller Rettelserne er udtømt. Rettelserne meddeles Strofe for Strofe; men hvor der med Sikkerhed kan fastslaas en Lagdeling i Rettelserne, holdes de enkelte Lag, der betegnes ved Bogstaver (A, B, C, o. s. v.), ude VII fra hinanden. Paa denne Maade bliver det for mange Digtes Vedkommende muligt at fastslaa forskellige afsluttede Former under Digtets Udvikling. I ustrofiske Digte, i Prosa samt i de strofiske Digte, hvor Rettelsernes Lagdeling kun kan bestemmes efter Mening og Indhold, eller hvor der slet ingen Lagdeling kan paavises, meddeles Rettelserne som Regel Linie for Linie.

Hensigten har været at gengive hele det foreliggende Stof med fuld Nøjagtighed og at meddele samtlige Rettelser paa en saadan Maade, at Læseren paa egen Haand kan foretage en paalidelig Genfremstilling af Originalmanuskripternes Indhold. Ved en saadan Rekonstruktion af Manuskriptet vil der kunne opnaas et fuldstændigt Overblik over Digtets Genesis, saa vidt denne er udtrykt gennem Manuskriptet.

Nærværende første Bind indeholder alle Digte skrevet før 1825, paa nær de i Aarestrups Levetid trykte Digte. Teksterne findes for det største Antals Vedkommende renskrevne i fire Hæfter, nemlig: "*Lyriske Digte, 1817*" (i Noterne forkortet til "L. D. 17"), en Samling Digte fra 1818 ("D. 18"), "*Lyriske Digte 1818*" ("L. D. 18") og en Samling Digte fra 1820 ("D. 20"). Første Samling har tilhørt Komponisten A. P. Berggren, anden og tredie Samling Pastor H. Timm i St. Magleby; fjerde Samling findes blandt de Manuskripter, som af Aarestrups Datter, Amtmandinde Emilie v. Nutzhorn, blev overgivet til Det kgl. Bibliotek (Ny kgl. S. 1809 fol.); her findes ogsaa Manuskripterne til de øvrige i første Bind trykte Digte, undtagen det tidligste Digt, "Ridder Bruno", hvortil Manuskriptet findes i Den Abrahams'ske Autografsamling. VIII Alle Manuskripterne tilhører Det kgl. Bibliotek i København.

Manuskripterne er indtil omkring 1823 skrevet med gotiske Bogstaver, paa nær Overskrifterne, en Del Personnavne og Maanedsnavnene i Dateringerne, der er skrevet med latinske Bogstaver, hvilket i Udgaven tilkendegives ved, at disse Ord - paa Overskrifterne nær - sættes med smaa Versaler. Efter 1823, fra og med "Kirkeklokken", Side 203, er Manuskripterne skrevet med latinske Bogstaver.